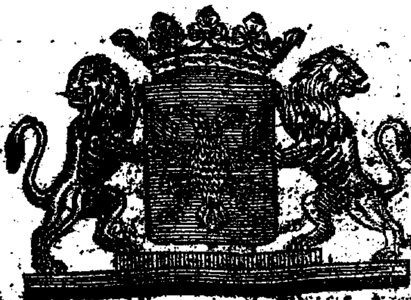
A°. 1838. N°. 22.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag, den 17 Februarij.

Koninklijke Regtvaardigheid.

Οἱ κοινῷ ἐλάχιστα χρώμενοι, θυμῷ πλεῖστα ἐς ἔργον καθίστανται.

THUCYDIDES.

In ons nommer van den 25sten Januarij toonden wij het ongegronde en gevaarlijke der stellingen en beweringen van een in den *Avondbode* geplaatst artikel, betrekkelijk de handelwijze des konings van Pruissen, ten aanzien der beloofde maar niet gegevene grondwet.

De correspondent wilde opzigtelijk koninklijke beloften een onderscheid maken tusschen hetgeen de koning als koning en hetgeen hij als mensch belooft. Hij beweerde »dat een regerend vorst twee personen in zich vereenigt, waarvan de eene den vorst in zijne ambtsbetrekking, en de andere in zijn afzonderlijk leven vertegenwoordigt." Wij gaven onzen afschuw van zoodanige leer te kennen, en oordeelden het onnoodig, die voor een Nederlandsch publiek te wederleggen. Dit schijnt dien correspondent niet weinig te hebben gebelgd. Wat! zijn hoofdargument niet te weerleggen! het zelfs jesuitisch te noemen! Dan was DE GROOT ook jesuitisch; want DE GROOT maakt dezelfde onderscheiding.

DE GROOT! Wij stonden verstomd. Doch gelukkig had de correspondent de bedoelde plaats aangehaald; wij sloegen dezelve dan op, en vonden dat de goede correspondent die plaats jammerlijk verstaan had, en dezelve hier volstrekt niet te pas kwam. Men oordeele (*De jure belli ac pacis*, lib. II, cap. XIV, § 1, n°. 2):

» *Nos, ut alibi distinximus, ita hic quoque distinguendum censemus inter actus regis qui regii sunt, et actus ejusdem privatos.*" Deze woorden haalt de correspondent aan, maar verzwijgt de onmiddellijk daarop volgende:

» *Nam in regiis actibus quae rex facit eo loco habenda sunt, quasi communitas faceret: in tales autem actus sicut leges ab ipsa communitate factae vim nullam haberent, quia communitas se ipsa superior non est, ita nec leges regiae. Quare adversus hos contractus restitutio locum non habebit.*"

Moest nu de door DE GROOT gemaakte onderscheiding opgenomen worden in den zin, dien de correspondent er aan geeft, dan zou zij, wel verre van voor hem te pleiten, hem regtstreeks in het ongelijk stellen: » *Quare adversus hos actus restitutio locum non habebit.*"

Maar er wordt hier volstrekt niet gehandeld over het verschil tusschen de handelingen van den vorst als vorst jegens zijne onderdanen en van den vorst als bijzonder persoon, jegens zijne onderdanen of anderen, daar van souvereine handelingen, welke de vorst verrigt als vertegenwoordigende den geheelen staat (iets dat hier niet te pas komt, want wij beschouwen hier den vorst als partij tegenover zijne onderdanen), en bijzondere handelingen van den koning (*privati actus regis*, zie l. l. § 2 n°. 2) die niet als handelingen van den staat, maar als handelingen van eene partij te beschouwen zijn.

De handelwijze van den koning van Pruissen, opzigtelijk de aan zijn volk beloofde grondwet, valt dus juist onder de laatste classificatie.

Men ziet derhalve duidelijk, dat de correspondent DE GROOT volstrekt niet begrepen heeft. DE GROOT zegt in 't geheel niet, dat er, *in het zedelijke*, eenig verschil bestaan zou tusschen hetgeen de vorst in zijne ambtsbetrekking en hetgeen hij in zijn afzonderlijk leven belooft. Maar spreekt van het onderscheid, *in het juridische*, tusschen hetgeen de vorst bepaalt als vertegenwoordigende den geheelen staat, en hetgeen hij als partij tegen over zijne onderdanen beschouwd, verrigt.

Zeer opgepast werd derhalve DE GROOT hier door den correspondent aangehaald.

Wil men evenwel weten hoe DE GROOT denkt omtrent beloften van vorsten aan hunne onderdanen? Zie hier zijne uitspraak.

» *Dicimus ergo ex promisso et contractu regis, quem cum subditis init, nasci veram ac propriam obligationem, quae jus det ipsis subditis: ea enim est promissorum et contractuum natura, ut supra ostendimus.*" (*De jure belli ac pacis* lib. II, cap. XIV § 6. n° 2). Daar de correspondent de vorige plaats zoo slecht begrepen heeft, zal het misschien niet overbodig zijn van deze laatste eene Hollandsche vertaling te geven. Wij laten die volgen:

» Wij zeggen derhalve, dat uit de belofte, die een koning aan zijne onderdanen doet, en de overeenkomst welke hij met hen aangaat, eene ware en wezenlijke verpligting voortvloeit, die aan de onderdanen zelven een regt geeft; want dit is, gelijk wij boven aantoonden, het eigenaardige van beloften en overeenkomsten."

Omtrent het verbindende van koninklijke beloften, denkt DE GROOT dus niet anders dan wij. "Zou hij omtrent de gevolgen van derzelver niet-vervulling, omtrent het ter zijde stellen van magt bewerkende welten eenstemmig denken met onzen correspondent? Men oordeele:

» *Quanta regis ingenii cupido incedat* [illegible] *pactaque infringant, insignes principum aut populorum* [illegible] *nova documenta exstant.*" (*Ann. et hist. de reb. Belg. lib. II.*)

DUITSCHLAND.

Munchen, 7 *Februarij*. Er is niets naders bekend aangaande de treurige tijdingen, welke hier uit Griekenland zouden aangekomen zijn, en ten gevolge waarvan de sledevaart, door het hof te houden, zou afgezegd wezen. — Onze latere berigten uit Beijeren, tot den 10den ingesloten, behelzen niets naders omtrent Griekenland.

Manheim, 9 *Februarij*. Wij hebben sinds gisteren zulk sterk dooiweder, dat het gaan over den Rijn, die reeds langer dan 3 weken bevroren is, gevaarlijk begint te worden. Ook is zulks zoo even van regeringswege verboden.

Frankfort, 10 *Februarij*. In de zitting der wetgevende vergadering van 31 Januarij werd met 49 tegen 14 stemmen besloten: 1°. dat de hooge senaat verzocht zou worden, zorg te dragen, dat de wet van 5 September 1811, nopens de godsdienstige opvoeding van kinderen uit gemengde huwelijken, door de bevoegde overheden stipt worde gehandhaafd. 2°. Voor het geval dat wijzigingen of aanvullingen noodwendig schijnen moeten daartoe voorstellen te doen.

[illegible] thans bestaat zij uit 139 schepen, houdende te zamen [illegible] last.

Karlsruhe, 11 *Februarij*. Morgen zal hier de buitengewone standenvergadering, ter raadpleging over de spoorwegen, geopend worden.

PRUISSEN.

Berlijn 11 *Februarij*. In den loop des vorigen jaars zijn in deze residentie in het geheel 10,260 kinderen geboren; en wel 5,289 jongens en 4,971 meisjes. Het aantal der gestorvenen beliep daarentegen 11,045 menschen; derhalve zijn er 785 meer gestorven dan geboren, hoofdzakelijk ten gevolge der cholera. Onder de geborenen waren er 1545 onechte kinderen (796 jongens en 749 meisjes); dus op de 6 à 7 geborenen 1 onecht. Van de onechte kinderen stierven er 776, alzoo bijna de helft. — Men telde 1808 huwelijken.

— *Men schrijft uit Berlijn:* De onderhandelingen te Rome worden zeer geheim gehouden, maar men weet met zekerheid dat onze regering niets van hare vorderingen toegeven wil, en het met den vorigen bisschop getroffen vergelijk volstrektelijk wil handhaven.

Keulen, 12 *Februarij*. Volgens geloofwaardige berigten uit Coblenz, dreef daar dezen morgen ten 9 ure, het Moezel-ijs in groote massa's. Een hooge dam, die zich uit het ijs gevormd had, veroorzaakte gisteren de overstrooming van verscheidene dorpen in de omstreken van Oberfell.

— De Rijn kruide hier, den vorigen nacht, zeer sterk, dezen morgen minder; sinds den middag drijft er evenwel weder veel ijs voorbij. Dezen middag stond het water aan de peilschaal 15 voet, 8 duim.

NOORD-AMERIKA.

De Amerikaansche [illegible] stoombooten. Op de *Black-Hawk* sprong, op de vaart tusschen Natchez en Natchiloches, de ketel. De loods, de ingenieur en eenige passagiers bleven op de plaats dood, andere werden zwaar gewond; een spoedig toegeschoten schip redde de overige. Een paar dagen later verbrandde op den Missisippi, 12 mijlen boven Bâton-Rouge, de *Vicksburg*, met eene lading katoen: reizigers en manschap werden gered.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stokholm, 26 *Januarij*. De 74ste verjaardag van onzen koning wordt heden met groote plegtigheid en onmiskenbare blijken van de gehechtheid des volks aan zijnen vorst gevierd.

Christiania, 25 *Januarij*. Het *Morgenblad* behelst weder eenen tot nog toe ongedrukten brief van onzen koning aan zijnen zoon. Dezelve is gedagteekend uit Lubek, den 7den December 1813, en van [illegible] inhoud.

» Mijn waarde *Oscar*! De Lubekkers hielpen voormaals *Gustaaf I* zijn vaderland de vrijheid hergeven. Ik heb thans Zwedens schuld betaald: Lubek is vrij. Ik had het geluk deze stad zonder bloedvergieten te bemagtigen. Dit is mij liever dan een gewonnen veldslag, zelfs als hij ook maar weinig menschen gekost heeft. Hoe gelukkig is men, mijn waarde zoon, als men tranen besparen kan! Men slaapt eenen zoo geruster slaap. Konden alle menschen van deze waarheid doordrongen worden, er zouden geene veroveraars meer zijn, en de natiën zouden slechts door regtvaardige koningen worden geregeerd.

ENGELAND.

Londen, 12 *Februarij*. Het Huis der Gemeenten was jl. Vrijdag onledig met de discussiën over de bill, ter verligting der armen in Ierland. De motie, om in geheim kommitté te beraadslagen, werd door den heer *O'Connell* bestreden, die zich volstrekt tegen het in Ierland invoeren eener armen-bill aankantte. Hij zeide, het zoude, eene additionele taks op de landpachters werken, die tegenwoordig niet veel gedrukt waren door de aan behoeftigen verstrekte hulp, welke over het algemeen verleend werd in levensmiddelen, die konden gemist worden; en het invoeren eener ar- [illegible] menschlievendheid, voor welke thans de Ieren geroemd worden. Hij bestreed ook de bill in hare bijzondere bepalingen, die, zeide hij, geheel en al ongenoegzaam zouden zijn, om aan de grootere menigte der noodlijdenden in Ierland bijstand te verschaffen. Lord *John Russell* verdedigde het beginsel der bill, en zeide, dat zelfs in zoodanige landen van Europa, waar de wetten tot verligting der armen het minst doelmatig waren aangewend geworden, het volk veel meer welvarend en vergenoegd was, dan in landen, waar geene armenwetten bekend waren. Tot bewijs hiervoor haalde hij het voorbeeld van Engeland, Holland en het kanton Bern aan. Zijne lordschap zeide, het groote kwaad in Ierland was, dat het land zich in zulk eenen staat van beroering bevond, dat geene kapitalisten genoopt konden worden hun geld te besteden tot het maken van verbeteringen, en hij beschouwde de bill als geschikt, om het volk gerust te stellen, en dus om tot overvloediger arbeid der dagelooners bij te dragen. Verscheiden andere leden, die over de bill het woord voerden, wenschten dezelve beperkt te hebben tot den onderstand aan zieken en hoogbejaarden; maar de groote meerderheid was voor de bill, zoools zij daar lag; en bij het opnemen der stemmen waren voor het in geheim kommitté beraadslagen over de bill 277, voor het amendement van den heer *O'Connell* 25. Daarop volgde eene discussie over de parlementaire kiezersbill, en werd voorgesteld, dat de schelling, die thans van de kiezers bij het registreren van hun votum gevorderd wordt, zoude afgeschaft en geene leges meer betaald gevorderd. Dit voorstel werd door de ministers niet bestreden, wat het beginsel betrof, maar alleen op grond dat zulk een amendement niet in de onderhavige bill behoorde vervat te worden, en het voorstel werd met eene meerderheid van 77 stemmen verworpen.

— Er zijn heden morgen bij het gouvernement depêches uit Kanada aangekomen, doch zij zijn van geene zoo late dagteekening als die over New-York het laatst zijn ontvangen. Het vernielen der stoomboot *Caroline* had te Halifax eene groote gemoederen-gisting te weeg gebragt, toen dit voorval aldaar bekend werd; want men onderstelde dat hetzelve tot eene vredebreuk met de Vereenigde Staten zou kunnen voeren. Te Nova Scotia en New-Brunswick heerschte jegens het moederland de beste stemming. Men zegt, de hoofden van den opstand van Neder-Kanada hadden niet bedoeld dezelve vroeger dan 17 Januarij jl. te doen uitbreken, en dat het hun voornemen was hunne operatiën te beginnen met het in brand steken van Quebec, Montreal en andere steden. De paketbooten van New-York worden dagelijks verwacht, en zijn reeds eenige dagen achterlijk.

— Uit eenige bijzondere brieven van de West-Indië schijnt het, dat in de [illegible] eilanden groote ontevredenheid heerscht. De gouverneur, sir *William* [illegible] heeft, krachtens twee acten van 1694 en eene andere van 1705, eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij aan de eigenerfden (*freeholders*) der respective eilanden wordt vergund, om op bepaalde plaatsen en gezette tijden bijeen te komen, ten einde vijf bekwame en geschikte mannen uit de eigenerfden als hunne vertegenwoordigers te kiezen, die zich met hem en den raad in het Courthouse, te St. John, op het eiland Antigua, den 15den Februarij aanstaande, zullen vereenigen, om met gemeenschappelijk overleg zulke algemeene wetten en ordonnantiën te maken, als voor de Leeward-Caribbee eilanden best geschikt zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 12 *Februarij*. Het voorstel, 't welk de heer *Gouin* heeft ingediend, ter vermindering van de 5 pCt. renten der openbare schuld, houdt in, dat het bewind, ter aflossing van het kapitaal der 5 pCt. renten tegen 100 voor 100, gebruik zal kunnen maken van de geheele reserve van de amortisatie-kas, en van al de kapitalen, die van de vlottende schuld en van de gewone diensten zullen overschieten; — dat de houders der 5 pCt. renten dezelve zullen kunnen verwisselen tegen $4\frac{1}{2}$ pCt. renten; — dat, indien de houders eene verwisseling zouden mogen begeeren in renten beneden het bedrag van $4\frac{1}{2}$, het kapitaal, naar gelang der vermindering der renten, zal kunnen worden vermeerderd; — dat van regeringswege zullen worden bepaald de orde, in welke de aflossing zal geschieden; de tijd waarop die aflossing zal plaats hebben, en de aard der voorwaarden, welke aan degenen, die nieuwe titels voor hunne renten zouden mogen verlangen, kunnen worden verleend; — dat het bewind, ter aflossing van de 5 pCt. renten, nieuwe renten zal kunnen afgeven, ten hoogste van $4\frac{1}{2}$ pCt., en dat de minister van finantien in de volgende zitting der wetgevende vergadering rapport zal uitbrengen van het *gebruik*, 't welk hij heeft gemaakt van het hem bij deze verordening opgedragen vermogen.

Zoo gemeld wordt, heeft de koning den heer *von Rothschild* in een bijzonder gehoor ontvangen, om zijn gevoelen te vernemen over de bezwaren, die eene reductie zoude kunnen opleveren, en de vermoedelijke gevolgen, welke zij zoude kunnen na zich slepen.

Men ziet eerlang eene belangrijke beraadslaging in de kamer der gedeputeerden te gemoet over de benoodigde fondsen voor de dienst der geheime politie, en men meent, dat het gezag der tegenwoordige bewindslieden daarbij andermaal op de proef zal worden gesteld.

— De bijzondere brieven uit Spanje behelzen treurige berigten, wegens den toestand van het platte land in Arragon, la Mancha en de beide Kastiliën. De bewoners worden uitgeput door leverantien, beurtelings aan de constitutionele en de carlistische soldaten, bij welke bovendien niet altijd de beste krijgstucht heerscht, en bovendien van tijd tot tijd uitgeplunderd door benden, die, onder de eene of andere vaan, voor eigene rekening oorlog voeren, terwijl het gezag van het centrale bewind van Madrid in de provinciën weinig te beduiden heeft.

Parijs, 13 *Februarij*. Men zal eerlang van regeringswege eene wet op den aanleg van ijzerbanen voordragen. Men meldt, dat aan de beraadslagingen over deze voordragt de voorrang zal worden gegeven boven die over het voorstel ter reductie der renten, en men vermoedt, dat, bijaldien de eerstgenoemde wet wordt goedgekeurd, men de noodzakelijkheid zal erkennen om de reductie nog uit te stellen.

— Men meldt, dat de fransche en engelsche gezanten, ten gevolge eener uitnoodiging van het hof van Madrid, om gemeenschappelijk maatregelen te bepalen, ten einde den burger-oorlog te doen ophouden, op hunne beurt, op last hunner hoven, genoemd hof hebben uitgenoodigd, om buitengewone commissarissen naar Parijs te zenden, om deel te nemen aan de aldaar te openen beraadslagingen, ter bereiking van verlangde oogmerk; — onder verklaring, dat de hoven van Parijs en Londen, als in dezen de getrouwe tolken der behoeften van Spanje, zullen trachten de hoven van Weenen, Berlijn en Petersburg over te halen, zich met hen vereenigen, ten einde eene overeenkomst tot stand te brengen, die tot behoud van den algemeene vrede onvermijdelijk is geworden, en dat, zoodra de gevolmagtigden vereenigd zullen zijn, zij maatregelen zullen uitlokken, om onmiddellijk een einde te maken aan het bloedvergieten, en om de vijandelijkheden tusschen beide de partijen te doen ophouden.

— Veelvuldige ondervinding heeft geleerd, dat overmatige koude niet minder dan te groote hitte nadeelig werkt op de hersenen degenen, wier verstandelijke vermogens gekrenkt zijn. Het volgende voorbeeld kan deze opmerking wederom ter versterking dienen. Gedurende eenen der koudste dagen van de vorige week geraakte een bewoner in de gemeente nabij Bernay, die herhaaldelijk teekenen van krankzinnigheid had gegeven, in zulk eene woede, dat zijne vrouw verschrikt het huis ontvlood. Des morgens weder binnen willende komen vond zij de deuren open, al het huisraad verstrooid en gedeeltelijk stukgeslagen, de kleederen van haren man, in alle rigtingen geworpen en zijn broek op eenigen schreden afstands van het huis. De man zelf was verdwenen. Na langdurig zoeken vond men het lijk van dien ongelukkige op eene heide, niet ver van Bernay, liggen. Hij was geheel naakt, reeds hadden de kraaijen hem de oogen uitgepikt en den buik gekwetst. Uit de indrukselen op de sneeuw heeft men opgemerkt, dat de heer *N.*, alvorens onder de strengheid van de koude te bezwijken, op handen en voeten eenen afstand van twee honderd schreden moet hebben afgelegd. Men zal wel begrijpen, wat de ongelukkige moet hebben uitgestaan, wanneer men weet, dat de thermometer destijds 20 graden Reaumur teekende.

BELGIE.

Brussel, 14 *Februarij*. De directeur der bank, de heer *de Brouckere*, heeft eene aankondiging, onder dagteekening van den 12den Februarij, gedaan, houdende, dat de houders van de in België, door tusschenkomst dier bank, geplaatste aandeelen in den ijzeren spoorweg van Keulen naar de Belgische grenzen gehouden zullen zijn, om den 12den Maart aanstaande eene tweede storting van 10 ten honderd op ieder aandeel te doen.

— De Antwerpsche *Précurseur* verklaart zich in zijn nommer van den 13den zeer stellig tegen het ontwerp, van het bewind, om de inkomende regten op de koffij van omstreeks 4 tot 8 ten honderd van de waarde te verhoogen. Dit blad meent, dat deze verhooging van regten geen ander gevolg zal hebben, dan dat de sluikhandel in dit artikel, vooral ook aan de zijde

van Maastricht; aangemoedigd en Antwerpen dus langzamerhand van de aan eenen zeer belangrijken handelstak verbondene voordeelen beroofd wordt. Dat toch de koffijhandel voor Antwerpen van toenemend gewigt is, blijkt, volgens den *Précurseur*, reeds daaruit, dat alleen van de Java-koffij, gedurende den loop van 1837, in die zeehaven 200,000 balen zijn ingevoerd. » Indien" zegt dit blad, » de behoeften der schatkist werkelijk het verhoogen der belasting op de koffij volstrekt noodzakelijk maken, dan behoort ook de regering, ten einde allen sluikhandel in dit artikel te beletten en de scheepvaart voor verval te bewaren, geen anderen aanvoer van koffij, dan van de zeezijde, en dus te Antwerpen en Ostende, toe te laten. Wij weten wel, dat dit een uiterst middel is, maar waar komt men niet toe, zoo men zich eenmaal op den weg der verbodstelsels en der hooge regten begeeft?"

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 15 *Februarij*. Volgens eene kennisgeving van de regering dezer stad, zal alhier, in de maand September aanstaande, eene tentoonstelling van kunstwerken van levende meesters plaats hebben.

's Gravenhage, 14 *Februarij*. Naar men verneemt, heeft dezer dagen eene groote bevordering bij het leger plaats gehad. — Ook verneemt men, dat de generaals *Cort-Heijligers* en *Meijer* door Z. M. op pensioen zijn gesteld.

AMSTERDAM, den 15. Februarij.

Beurs van 14 Februarij.

Wij zijn heden zonder alle nieuwstijdingen van buiten, en daardoor zijn ook de omzettingen ter beurs weinig belangrijk.

Holland. Eenige weinige postjes $2\frac{1}{2}$ pCt. zijn à $53\frac{1}{4}$ en ook à $53\frac{5}{16}$ gedaan: voor Duitsche rekening bespeurde men eenige koopers; 5 pCt. $101\frac{9}{16}$ à $\frac{1}{2}$ bij geringe affaire; Kansbiljetten hielden zich op hunne hoogte van $22\frac{3}{8}$. In beide Syndikaten bleef de omzet zeer gering, doch de prijzen souteneerden zich goed à $94\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$ en $\frac{7}{8}$; in oude aandeelen Handelmaatschappij heerschte eenige beweging; geopend à $178\frac{5}{8}$, viel de prijs tot $178\frac{1}{8}$, verhief zich weder tot $178\frac{3}{8}$ en bleef bijkans $178\frac{1}{4}$; 5 pCt. Oost-Indië $99\frac{7}{16}$ à $\frac{1}{2}$ met weinig handel.

Spanje. De omzet in Ardoins was niet levendig, de prijs stelde zich echter iets hooger en bleef 18[illegible]

Rusland. Oude Russen $105\frac{1}{4}$ gedaan [illegible] en 1833 zijn eenige postjes à $97\frac{1}{2}$ afgegeven; Roebels met handel iets flaauwer; Certificaten zijn à $69\frac{3}{8}$ omgezet.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek $101\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. Metalliek $58\frac{3}{4}$ gedaan.

Brazilië. Flaauw, doordien dezelve van Londen lager afkwamen en zijn eenige weinige postjes à $73\frac{3}{4}$ en $\frac{7}{8}$ verhandeeld; *Columbia* $19\frac{5}{8}$ à $\frac{1}{2}$; *Mexico* 28 à $27\frac{7}{8}$. *Peru* $13\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$.

Beurs van 15 Februarij.

De Engelsche berigten behelzen niets van belang. Omtrent Kanada zijn geene nadere tijdingen ontvangen. Uit Frankrijk en Spanje geene berigten van belang. De handel in effekten was heden gering en geen derzelve is merkbaar van zijn standpunt afgeweken.

Prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{4}$; 5 pCt. $101\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Kansbiljetten $22\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$; oud Syndikaat $94\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; nieuw 78; oude aandeelen Handelmaatschappij $178\frac{3}{8}$, à $\frac{1}{4}$; 5 pCt. Oost-Indië $99\frac{7}{16}$ à $\frac{1}{2}$.

Spanje. Ardoins $18\frac{1}{2}$ à $\frac{9}{16}$; groote stukken $17\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$ gedaan.

Rusland. Oude Russen $105\frac{1}{4}$ à $\frac{5}{8}$; nieuwe $105\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$ gedaan; Roebels 69.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek $102\frac{1}{8}$; Weener aandeelen 725; Weenerbank bij *Gol l* $103\frac{3}{4}$.

Brazilië $73\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; *Columbia* $19\frac{1}{2}$; nieuwe Mexicanen $27\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$.

Mengelwerk.

Krankzinnigen.

Onlangs werd in de *Arnhemsche Courant* (en wel in die van den 10den dezer maand) gewag gemaakt van eene treurige gebeurtenis.

Een krankzinnige was door slechte verzorging omgekomen; hij was doodgevroren. Hij had niet veel te verliezen; hij kan niet wel anders dan gewonnen hebben bij zijnen overgang. Hij was diep ongelukkig en het schijnt wel, dat niemand zich zijner heeft aangetrokken. De vader, misschien een onbeschaafd, onkundig mensch, heeft niet geweten *hoe* de zoon kon geholpen worden, noch ook *dat* de zoon kon geholpen worden; te veel heerscht nog het denkbeeld bij het ruwe volk, dat of booze geesten in het spel zijn, of dat dit gebrek onherstelbaar is. Het is voor beschaafden in onze eeuw weggelegd om beter onderrigt te zijn, en als het beschaafde verstand aan goeden wil paart, dan helpt hij in onze eeuw die ongelukkigen, hij verzacht voor 't minste hun lot wanneer hij hen niet kan herstellen. De vader kon dus misschien uit onkunde en dwaalbegrip niet helpen. Wij althans willen geene vurige kolen op zijn hoofd verzamelen, zijn zelfverwijt zal hard genoeg zijn.

Het bestuur, ja voorzeker het bestaat uit beschaafde lieden, die kunnen bekend zijn met den aard der zaken; — zoo wel met de *behoefte* aan hulp die in onze provincie en in vele gedeelten van ons rijk bestaat, als met de *middelen* tot hulp, welke de wetenschap en de menschlievendheid aan de hand geven. Wáár zijn de hulpmiddelen, welke door het bestuur zijn aangewend of worden aangewend, om krankzinnigen onder deszelfs toezigt te verzorgen te genezen? Er zijn, ja, in de onderscheidene steden hokken voor dolzinnigen, die meer vóór wilde dieren dan voor menschen geschikt zijn. Er zijn, vooral in Zutphen, eenige localen ingerigt. Maar hoe? Men heeft eene slechte copie gemaakt van het door omstandigheden gebrekkige. En waar is de geest, welke deze inrigting bezielt? Het is dezelfde geest, waarde lezer, die voor eeuwen reeds bestond. Het is daarenboven voor locale behoeften slechts geschikt. En tot nog toe is er in Gelderland geene inrigting, die ook maar van verre kan gezegd worden overeenkomstig te zijn met den stand der thans bestaande wetenschap. *Bedenk*, reeds zoo vele jaren zuchten de krankzinnigen te vergeefs; zij jammeren in hunne wel geslotene verblijven, en te vergeefs, want geen oor is daar om hunne klagten te vernemen. *Bedenk* er zijn vele krankzinnigen die heldere oogenblikken hebben, om daarna weder in hunne dwaalbegrippen te vervallen. *Welke is de toestand der krankzinnigen in hunne heldere oogenblikken?* Bewust van hun vroeger en hun toekomstig lot, bewust van te worden miskend, bewust van te zijn veracht, van voor altijd van de teederste betrekkingen te zijn gescheiden, bewust van hun gebrek aan al wat misschien vroegere beschaving hun onontbeerlijk maakte, en nog daarenboven bewust misschien van de aanleiding tot hunnen toestand, van hunne onschuld, van de boosheid van anderen wier slagtoffers zij werden. *Bedenk*, en laat het in onuitwischbare beelden voor uwen geest staan, wat een krankzinnige in die heldere oogenblikken gevoelt. *Bedenk*, dat hij somtijds zeer juist denkt, maar zich niet kan uitdrukken, of zich altijd anders uitdrukt dan hij wilde. *Bedenk dat alles*, en als gij te midden van het genot aan uwe maaltijden, in uwe gezelschappen leeft, — bedenk dan, dat die krankzinnigen ook menschen waren gelijk gij. *Bedenk*, of het niet pligtmatig zijn zoude eindelijk ook eens aan hen te denken. Wie weet het, hoe dikwijls zij aan u, aan het beschaafde menschengeslacht denken. Neen, het hart der [illegible] punt der krankzinnigen [illegible] hoe de edelsten, de besten onder die krankzinnigen worden gevonden, hoe de grootste talenten daar verwaarloosd en vernield liggen. Hoe anders zou het te verklaren zijn, dat men gevangenen zedelijk wil verbeteren, dat men boosdoeners teregt helpt, en dat men toch den krankzinnige in enge kerkers laat versmachten. Hoe zou het te verklaren zijn, dat men in andere punten zich menschlievend, hulpvaardig toont, maar op dit punt woest, barbaarsch, verachtelijk handelt. Maar gij gelooft mij niet, gij meent dat ik mij dit nu zoo eenmaal in het hoofd gezet heb, en dat er toch wel zulke edele brave menschen, zulke groote talenten onder die gekken, zoo als gij ze noemt, niet gevonden zullen worden. Welaan, sla niet mij de werken van beroemde mannen op, ik zal het u aanwijzen, en in de geschiedenissen de bewijzen laten zien. Gij zoudt al een grooten stap doen, als gij dat woord *gek* niet meer liet hooren. Ik noem hen ziek. Noem gij den kwast een gek, maar noem deze ziek. Is het menschelijk, om zieken (en wie weet het hoeveel zij lijden, want zij kunnen het ons niet zeggen) is het menschelijk, zeg ik, om zieken zoo, van alle hulp verstoken, op te sluiten. Wat zoudt gij zeggen van de behandeling der koortszieken, als men hen opsloot, en bij slecht voedsel aan oppassing en geneesmiddelen liet ontbreken. Bedenk toch, wat men aan doofstommen doet, waar zelden veel van te maken is. Ik begrijp waarlijk niet, wie het zoo ver gebragt heeft hun goed te behandelen, als ik zie wat het inheeft om voor krankzinnigen het woord te voeren en hulp te verkrijgen.

Ik herhaal het, dat ontegenzeggelijk het hart hier reeds meer zoude gedaan hebben, als men meer kennis had genomen van hunnen toestand, — als iemand, als *maar* [illegible] trokken. Ik [illegible] op dit punt bij een beschaafd en braaf mensch zou kunnen bestaan, als hij maar genoegzaam is ingelicht.

Ik wil den krankzinnigen hulp betoonen, en heb dat reeds voor eenige jaren verlangd te doen. Ik heb daartoe die wegen ingeslagen, welke mij het doelmatigst toeschenen. Ik kan niet gelooven, dat op den duur alle medewerking zoude ontbreken, en dat niet ook anderen zouden willen nadenken, zouden willen handelen.

Ik heb tot nu toe geene geopende ooren gevonden, maar ik vraag nog altijd medewerking, niet voor mij maar voor anderen, van ieder die in ongelukkige, voor herstel vatbare, personen belang stelt. Dat hulp hier helpt bewijzen zoo vele inrigtingen. In die van Esquirol, Dubuisson, in Genève, te Rokwinkel, te Wurzburg, te Exeter, Norwich, Leicester, Loverstock en Springvale, enz., enz. geneest in den regel meer dan de helft der krankzinnigen.

Daarom vraag ik nog altijd medewerking, ook van privaat-personen; zoo wel als zij behulpzaam zijn tot het daarstellen van andere weldadigheid, zoo kunnen zij ook hier, door vereende kracht, alles uitvoeren.

Dr. SCHELTEMA.

(*Wij hebben den volgenden brief ontvangen.*)

Aan den Redacteur van de Arnhemsche Courant.

Leiden, *den* 12. *Februarij* 1838.

In de *Leidsche Courant* van heden, een artikel lezende, overgenomen uit de *Arnhemsche Courant* van den 9den dezer, aangaande een IJsdam die zich in de rivier de Waal, tusschen Wamel en Dreumel, heeft vastgezet, en die van zoodanige dikte en sterkte is, dat dezelve groote bezorgdheid verwekt, rees bij mij de gedachte op, of hier niet met vrucht het middel zou kunnen worden aangewend, hetgeen men bezigt in steengroeven, om, door boringen en het inbrengen van buskruid, de zwaarste rotsen te doen springen?

Of zoude het soms ook mogelijk zijn om er eene zware gevulde bom in te brengen, en die door [illegible] te doen [illegible] [illegible] over.

Konden de beambten van den Waterstaat en overige deskundigen hierop opplettend worden gemaakt, zulks kon welligt eenig nut hebben. Is mijn denkbeeld echter verkeerd of niet uitvoerbaar, welnu, men geve er geen gevolg aan; en beschouwe het, als met een goed oogmerk te zijn opgegeven.

N. N.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

[illegible]

Bevallen: 8 Feb. E. Greeij, geb. Putman, Z. — M. Aubel, geb. de Greef, Z. — H. A. H. Hendriks, geb. Bruns, D. — 9 Feb. D. Hueting, geb. Slaman, D. — 10 Feb. M. A. Hasselbach, geb. Timmermans, Z. — J. ter Mohlen, geb. Martens, Z. — 11 Feb. M. Lucas, geb. van Gardingen, Z. — W. Zweers, geb. Egberts, Z. — 12 Feb. E. Hendriks, geb. Brugman, D. — A. Nijenes, geb. van den Bogerd, D. — S. M. Frank, geb. Vos, D. — 13 Feb. W. Broens, geb. Verheijen, Z. — J. G. de Vaijnes van Brakell, geb. van Overveldt, Z. — [illegible] Beerman, geb. Assink, D. — 14 Feb. G. Meij, geb. van Baaij, Z. — E. Rijnnis, geb. Holtendorp, Z.

Overleden: 8 Feb. J. van de Poll, 5 m. — 9 Feb. A. C. de Heer, 2½ j. — M. Brus, 55 j. — J. F. J. Keck, 6 w. — 10 Feb. Doodgeb. D. van P. Adriaans en H. Martens. — 11 Feb. Doodgeb. Z. van M. Hambach. — 12 Feb. C. Cleophas, tusschen 70 en 80 j. — 13 Feb. J. M. Palmen, 8 m.

Waterhoogte voor Keulen.

13 Februarij; 14 voet, 2 duim.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 13 Feb. 3 El 5 Palm 0 Duim; gewassen 20 Duim gevallen 0 D.
Den 14 Feb. 3 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 20 Duim gevallen 0 D.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen' ZOON, Vrouwe *J. G. DE VAIJNES VAN BRAKELL*, Geboren *VAN OVERVELDT*.
Arnhem, den 13den Februarij 1838.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *A. KEER*, geliefde Echtgenoote van

ARNHEM,
den 14den Februarij
1838.

J. G. MEIJER.

Na een weldadig leven van ruim drie en zeventig jaren, overleed heden, na eene korte ongesteldheid, onze geliefde Tante en Nicht, Vrouwe *GEERTRUIDA* *RAUWENHOFF*, Weduwe van den Wel Edelen Heer *ALBERT STROCKEL*, diep betreurd door hare veelvuldige betrekkingen en vrienden.

Uit aller naam,
A. P. RAUWENHOFF,
J. J. VAN INGEN.

KAMPEN,
den 14den Februarij
1838.

† § † De Notaris Mr. *M. J. VAN LÖBENSELS*, residerende te *Zutphen*, is voornemens op Vrijdag den 23sten Februarij 1838, in het Zwijnshoofd, op de Markt binnen *Zutphen*, bij inzet, en 14 dagen later zijnde den 9den Maart daaraanvolgende, bij finalen toeslag, publiek te verkoopen:

1°. Een HUIS en ERF, waarin eene Bakkerij wordt uitgeoefend, staande en gelegen binnen *Zutphen*, aan de Markt, gemerkt V 661.

2°. Een HUIS en ERF, met daarachter liggenden TUIN, staande en galegen binnen *Zutphen*, in de Hospitaalstraat, gemerkt V 1242.

3°. Een [illegible] staande en gelegen in de Hospitaalstraat binnen *Zutphen*.

4°. Een STAL, insgelijks staande en gelegen binnen *Zutphen*, in de Rozenstraat of Lievenheersteeg, gemerkt V 1308.

Nadere informatiën te bekomen, ten kantore van voornoemden Notaris *VAN LÖBENSELS*.

† † † De Notaris *JOHs. KOLFSCHOTEN*, residerende te *Arnhem*, als daartoe gecommitteerd bij vonnis der Regtbank van Eersten Aanleg te *Arnhem*, zal, op Dingsdag den 27sten Februarij 1838, des avonds om 7 uur, in het Logement *het Zwijnshoofd* aldaar, finaal verkoopen:

Een hecht en sterk WINKELHUIS, ERF, OPEN PLAATS en UITGANG, staande binnen *Arnhem*, in de Bakkerstraat, Wijk A, No. 108, tusschen de Huizen van de Heeren *VAN RIJSWIJK* ter eene, en *HOLTKAMP FORTUIJN* ter andere zijde.

Ingezet en met de hoogen gebragt op . . . *f* 7981.

Nadere Informatiën zijn te bekomen ten kantore van voormelden Notaris.

† † † Door verandering is *uit de hand te koop* een sterk en ruim HUIS, met OPEN PLAATS, waarin de BROODBAKKERS-AFFAIRE ruim *veertig jaren* is uitgeoefend. Hetzelve staat op eenen der beste standen bij de groote markt te *Arnhem*, en is bij den eigenaar *H. SCHUURMAN*, in de Turfstraat aldaar, te bevragen.

VERLOREN.

Degene, ten wiens huize men, welligt reeds eenige weken geleden, eene ZWART ZIJDEN PARAPLUIE heeft laten staan, wordt vriendelijk verzocht zulks te willen opgeven bij den Uitgever dezer.

† † § Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen, en in alle Boekwinkels *gratis* verkrijgbaar gesteld:

BERIGT VAN INTEEKENING
OP
PROEVE VAN BEWERKING
VAN EEN
ALGEMEEN
WOORDENBOEK
VOOR DEN
MILITAIREN STAND,
uit te geven door
J. C. PILAAR,
Luit. ter zee der 1ste klasse,
en onder medewerking van kundige officieren van alle troepen, een' Chirurgijn-Majoor en een [illegible].

NB. NB. *Heeren Boekhandelaren, [illegible] geene opgave van de bij hen ingeteekende [illegible] op bovenstaand werk hebben ingezonden, [illegible] dit onverwijld te doen, onder couvert aan den [illegible]* PORTIELJE *te Amsterdam*.

Te Arnhem, bij C. [illegible] drukker.